

téves az az érzésünk, hogy Thúry György alakjába, jellemébe azon magyar államférfi emléke is bejátszott, ki a többször említett „tragikus magyar sorsnak“ eddig utolsó ismert áldozata. —*rgy.*

Dékány István: Bevezetés a társadalom lelektanába. Szociálpszichológia. (Tudományos Gyűjtemény. 3. szám. Pécs—Budapest, 1923.) A Tudományos Gyűjteményről hivott toll számolt be a Napkelet mult számában. Itt csak annyit kívánok még megjegyezni, hogy a jelen kötet is mutatja azt, hogy itt nem egyszerűen egy új gyűjtemény megindulásáról van szó, hanem a legégetőbb hiányok pótlásáról. Eppen ma, mikor az egész nyugati kultúra válságon megy keresztül — mert nem bírom Spenglerrel együtt pusztulásra szátnak látni — mikor a vén Európa recseg-ropog, s a világháborúnak elkeresztelt erőmérkőzés még korántsem ért véget, hiszen a némán folyó gazdasági és szociális küzdelem még kegyetlenebb mint a frontarcok, fontosabb, mint bármikor, hogy a társadalmat mozgató, összetartó, de esetleg meg is bontó erőket végre komolyan megismerni törekedjünk. Hogy ez mennyire nem történt meg eddig, minden részletmunka ellenére, céltudatosan és egységes szempontból, azt mutatja az a körülmény, hogy erről a témáról ez az első rendszeres összefoglalást nyújtó könyv. Ez egymagában létjogosultságot biztosít neki és arra készlet, hogy örömmel üdvözlöjünk. Úgyesen és érdekeltően is van megírva, helyenként a fantáziát megragadó sikerült példák vannak közbeszóve, amelyek nemcsak arra alkalmasak, hogy az előadást élénkítsék, hanem egyben gondolat-keltőek és rávilágítanak az érintett problémák olyan oldalaira is, melyek már a rendelkezésre álló korlátolt lapszám miatt sem voltak bővebben tárgyalhatók. Eppen ez az oka annak a bajnak, melyet a szerző is jól ismer és két helyen maga is kiemel, hogy szükségesképen sok a nagyon természetnek látszó megállapítás. Egyetérthetünk vele abban, hogy ennek így kell lennie, mert egy rendszerezett összefoglalásra mindenkép szükség volt egyszer s kisebb terjedelemben lehetetlen volt az alaprajzon túl még a bonyolultabb

részleteket is adni. Az elveknek az alkalmazása visz itt csak el az igazi lenyűgöző problémákhoz. Eppen ezért hálások lehetünk a minden kis fejezet végén nyújtott bő könyvészetért, amelynek segítségével és a kötetben foglalt útmutatás mellett mindenki könnyen beledolgozhatja magát ebbe az érdekes tudományágba. Sokakat talán éppen az fog erre csábítani, hogy minden léptenyomon látni fogják, mennyire keletkezében van itt még minden, mennyire ifjú tudomány ez, milyen nagy tere van még az alkotó munkának benne. Bizonyára izgatni fogja sok olvasóját az is, hogy saját megfigyelései, más területről hozott tudása segítségével hogyan s miképen bírná kiegészíteni, alátámasztani, végkép kialakítani azt, ami itt mint maga a liktető élet, formákba még nehezen szoríthatóan vonul el szemei előtt. Itt van még egy igen jó oldala e munkának; főleg második részében sejteni, hogy mennyire egymásra vannak utalva a szellemi tudományok, mennyire átnyúlnak a problémák az egyiknek a területéről a másikéra, milyen céltudatos és megértő együttműködésre van szükség, ha komoly eredményt akarunk elérni ezekben az éppen most új, hatalmas életre ébredő tudománykörökben. Maga ez a könyvecske is annyi helyen kénytelen érteni a szociológia-, lélektan-, néplelektan-, nyelvészet- és nyelvbölcseletről kezdve a legmodernebb szellemtörténeti fejtegetésekig a legkülönbözőbb területről való problémákat, hogy saját maga is a legszebb bizonyosság amellett, hogy modern szellemi tudományt csak igazán széles látókörrrel és sokoldalú érdeklődéssel meg hozzáértéssel lehet csinálni. Nyugtalanító és továbbdolgozásra ösztönző könyv ez s ebben van főérdeme. A szerző tényleg megadta azt, amit az előszóban ígért: átnézeti térképet. Bárcsak akadna minél több bátor kutató, aki ezzel a kezében bemeződik a még kellően föl nem derített vidékekre. *Koszó János.*

Dr. Kristóf György: Petőfi és Madách. Tanulmányok. Minerva Rt. kiadása. Kolozsvár 1923.

Petőfi és Madách neve nemcsak a jubiláris év alkalmosságából került e könyv élére. Szerző tizennégy éves tudományos munkásságnak